

РІШЕННЯ

(протокол № 115 від 24 вересня 2026 року)

**Про виконання Кабінетом Міністрів України Закону України
«Про основні засади державної політики у сфері утвердження української
національної та громадянської ідентичності»**

Розглянувши питання про виконання Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності», Комітет Верховної Ради України з питань молоді і спорту зазначає, що Кабінетом Міністрів України, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування проведена значна робота щодо виконання Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності».

Постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2025 року № 1305 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 7 квітня 2023 року № 320» затверджено оновлений посадовий склад Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Кабінеті Міністрів України та внесено зміни до Положення про Координаційну раду.

З метою підвищення ефективності діяльності Координаційної ради та забезпечення належної координації між заінтересованими суб'єктами запроваджено механізм колегіального керівництва та визначено трьох співголів Координаційної ради – Міністра молоді та спорту України, заступника Керівника Офісу Президента України та Секретаря Ради національної безпеки і оборони України. Також затверджено персональний склад Координаційної ради в установленому порядку. Визначений склад забезпечує належне представництво заінтересованих суб'єктів та необхідну міжвідомчу координацію з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності.

У 2025 році стартувала робота платформи української громадянської ідентичності IDEM. Платформа IDEM об'єднує експертів і практиків у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. Метою діяльності платформи є консолідація експертного середовища задля формування суспільного запиту у цій сфері до держави і напрацювання рішень та ініціатив у

сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. Зокрема, 6 листопада 2025 року було проведено IDEM.DAY – відкритий експертний діалог, що об'єднав понад 170 практиків у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. За його підсумками сформовано підсумкові матеріали за 11 тематичними напрямками, що охоплюють ключові аспекти сфери утвердження української національної та громадянської ідентичності.

Відповідно до наказу Мінмолодьспорту від 19 грудня 2023 року № 7620 «Про затвердження Критеріїв та Порядку здійснення моніторингу діяльності закладів сфери утвердження української національної та громадянської ідентичності», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 1 лютого 2024 року за № 167/41512, у 2024 році вперше проведено моніторинг діяльності закладів сфери утвердження української національної та громадянської ідентичності (далі – моніторинг діяльності закладів).

Станом на грудень 2024 року в Україні налічується близько 7 тисяч закладів у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності різних рівнів підпорядкування. За наданою обласними державними адміністраціями (військовими адміністраціями) інформацією в усіх областях з ними ведеться активна співпраця. Відповідно до Порядку здійснення моніторингу діяльності закладів сфери утвердження української національної та громадянської ідентичності Мінмолодьспортом підготовлено узагальнений звіт за результатами моніторингу діяльності закладів у 2024 році, та оприлюднено його на офіційному вебсайті Мінмолодьспорту до 01 лютого 2025 року.

Забезпечено організацію науково-дослідної та методичної роботи у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. У 2025 році ТОВ «Соціологічна група «Рейтинг» на замовлення Міністерства молоді та спорту України провело всеукраїнське дослідження про утвердження української національної та громадянської ідентичності з метою оцінки рівня сформованості в суспільстві національної та громадянської ідентичності. Дослідження проводилося за методологією face-to-face в усіх регіонах України. Кількість респондентів склала 2500 осіб віком від 14 років. За результатами дослідження складено аналітичний звіт, який опубліковано на вебсайті Мінмолодьспорту.

Також у 2025 році Міністерством молоді та спорту України забезпечено організацію проведення моніторингу сфери утвердження української національної та громадянської ідентичності у зв'язку із завершенням першого етапу реалізації Стратегії відповідно до операційного плану з її реалізації на 2023–2025 рр. За результатами моніторингу підготовлено аналітичний звіт та інформаційно-презентаційні матеріали.

У співпраці зі структурними підрозділами обласних держадміністрацій (військових адміністрацій) та державною установою «Всеукраїнський молодіжний центр» проведено 41 всеукраїнський захід, що був спрямований на

утвердження української національної та громадянської ідентичності, формування оборонної свідомості та громадянської стійкості, підвищення рівня знань про видатних осіб українського державотворення, борців за незалежність України, підготовку фахівців та координацію діяльності у сфері. Участь у заходах взяли понад 3 тис. осіб.

У 2025 році було продовжено роботу над реалізацією короткострокових програм підвищення кваліфікації фахівців у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. Так, було проведено чотири всеукраїнські заходи у Рівненській, Житомирській та два у Київській областях. Також проведено Всеукраїнський тренінг «КОД: відкрий свою ідентичність», що був спрямований на розвиток компетентностей у сфері української національної та громадянської ідентичності серед освітян, молодіжних працівників та представників громадського сектору. Загалом підготовлено 150 фахівців.

Проведено конкурс із визначення проєктів з утвердження української національної та громадянської ідентичності, розроблених інститутами громадянського суспільства, для реалізації яких надається фінансова підтримка у 2025 році. За його підсумками надано фінансову підтримку 13 інститутам громадянського суспільства на реалізацію 18 проєктів з утвердження української національної та громадянської ідентичності. Участь у проєктах взяло понад 2,5 тис. осіб.

Міністерством культури України здійснюються заходи в напрямі утвердження української національної та громадянської ідентичності, шляхом проведення інформаційних кампаній, зокрема спрямованих на протидію дезінформації, забезпечення підвищення рівня медіаграмотності населення. Міністерство сприяло створенню Державної установи «Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки» як одного з механізмів протидії дезінформації спільними зусиллями держави і громадянського суспільства, робота якої сфокусована на комунікаційній протидії зовнішнім загрозам, зокрема інформаційним атакам російської федерації.

Національною поліцією України у співпраці з органами центральної та місцевої влади, інститутами громадянського суспільства, волонтерськими організаціями, благодійними фондами та громадськими об'єднаннями проведено понад 8 тис. інформаційно-просвітницьких заходів всеукраїнського та регіонального рівня (уроки, лекції, семінари, виховні години).

Міністерством оборони України проведено понад 4 тис. заходів військово-патріотичного виховання в рамках підготовки громадян до національного спротиву. Проведено близько 4 тис. заходів всеукраїнського та регіонального рівня, спрямованих на популяризацію військової служби, діяльності сил безпеки і оборони України та військової історії. Проведено понад 7 тис. заходів та кампаній із питань військово-патріотичного виховання.

Адміністрацією Державної прикордонної служби України спільно з Міністерством молоді та спорту України, Львівською обласною (військовою)

держадміністрацією реалізовано 3 всеукраїнських заходи, участь у яких взяло 350 учасників.

Національною гвардією України проведено заняття в 260 закладах освіти («Уроки звияги» та спеціальні курси). Формат заходів передбачав тактико спеціальну, вогневу, домедичну підготовку, радіаційний, хімічний та біологічний захист, протимінну безпеку, військову топографію, роботу з БПЛА, психологічну підготовку. Орієнтовна кількість учасників становила близько 7800 осіб. Крім того, проведено 15 вишколів для молоді. Орієнтовна кількість учасників склала 300 осіб.

Міністерством у справах ветеранів України підготовлено та Урядом прийнято постанову Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку організації та здійснення загальновійськової підготовки громадян України до національного спротиву» від 14.02.2025 № 160, якою врегульовано питання залучення ветеранів війни до здійснення підготовки громадян України до національного спротиву.

Розроблено Методичні рекомендації щодо працевлаштування ветеранів війни на посаду вчителя/викладача навчального предмета «Захист України» закладів освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, які затверджені наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства у справах ветеранів України від 17 червня 2025 року № 868/483.

Державною службою України з надзвичайних ситуацій постійно організовуються та проводяться зустрічі з рятувальниками, які є учасниками бойових дій, борцями за незалежність України, із дітьми шкільного віку шляхом проведення уроків безпеки в навчальних закладах, екскурсій у підпорядкованих підрозділах та заходах, що організовуються органами місцевого самоврядування. Так, проведено 82 відповідних заходи.

Державним агентством України з питань кіно укладено чотири договори про надання державної підтримки на виробництво (створення) фільмів / серіалів. Станом на 30 вересня 2025 року завершили виробництво 14 кінопроектів, у процесі завершення виробництва – 28 проектів. Також за підтримки Держкіно було організовано та проведено Національний тур «Кіно заради Перемоги!». У межах туру відбулося 2715 кінопоказів 78 українських повнометражних стрічок у 538 населених пунктах та військових частинах 22 областей України.

Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності України в рамках реалізації експериментального проєкту запроваджено комплексну соціальну послугу з формування життєстійкості, що надається центрами життєстійкості. Дана послуга спрямована, зокрема, на підтримку батьків, розвиток у них батьківських навичок щодо догляду за дітьми, допомогу в побудові стосунків з дітьми на різних етапах дорослішання, психологічну роботу з родинами, на які війна має найбільший вплив, зокрема військовослужбовцями, ветеранами, їхніми родинами тощо.

Міністерством освіти і науки України щороку проводиться Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура»), яка є важливим засобом громадянської освіти, формування національно-патріотичної свідомості. Крім того, Міністерство освіти і науки України здійснює оновлення підходів до викладання та програм предмета «Захист України» з акцентом на сучасні виклики, що є важливим інструментом зміцнення української національної та громадянської ідентичності. У закладах освіти на сьогодні створено 965 осередків з вивчення предмета «Захист України», в яких понад 281 тис. учнів / учениць навчаються у форматі практичних тренінгів з тактичної медицини, пілотування дронами, стрілецької підготовки та вивчення тактики.

У зв'язку із зазначеним, Комітет Верховної Ради України з питань молоді і спорту ухвалив:

1. Інформацію Міністерства молоді та спорту України про виконання Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності», взяти до відома.

2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України доручити центральним та місцевим органам виконавчої влади в межах компетенції:

1) забезпечити подальше системне виконання Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» та прийнятих на його виконання нормативно-правових актів з урахуванням викликів, зумовлених триваючою збройною агресією російської федерації, тимчасовою окупацією частини території України, внутрішнім і зовнішнім переміщенням громадян та суспільними змінами;

2) під час планування та реалізації всеукраїнських, регіональних і місцевих заходів та програм у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності забезпечувати їх спрямування, зокрема, на посилення національної згуртованості, оборонної свідомості та громадянської стійкості, утвердження суспільно-державних (національних) цінностей;

3) посилити міжвідомчу взаємодію щодо відновлення та збереження української національної та громадянської ідентичності дітей і молоді, які перебували або перебувають на тимчасово окупованій території, зазнали депортації чи примусового переміщення, а також щодо підтримання їх сталого зв'язку з Україною;

4) забезпечувати системне залучення ветеранів війни, військовослужбовців та інших представників сил безпеки і сил оборони до проведення заходів з утвердження української національної та громадянської

ідентичності, зокрема як носіїв практичного досвіду захисту України, із дотриманням принципів добровільності та належного врахування їх потреб;

5) посилити роботу з українцями за кордоном, насамперед з дітьми та молоддю, з метою збереження їх зв'язку з Україною, українською мовою, культурою, історією та суспільним життям, у тому числі шляхом розвитку партнерства органів державної влади, закордонних українців та інститутів громадянського суспільства;

6) продовжити роботу, спрямовану на підготовку фахівців у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, за напрямками національно-патріотичного виховання; військово-патріотичного виховання; громадянської освіти; роботи з населенням з деокупованих територій та іншими напрямками, зокрема збереження зв'язку українців, що проживають за межами України, з Україною; роботи з Захисниками та Захисницями України, зокрема тими, які пройшли російський полон, ветеранами війни та цивільним населенням, яке стало жертвами російської агресії.

3. Рекомендувати місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування:

1) продовжити роботу щодо створення координаційних рад з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності на рівні районів та територіальних громад;

2) забезпечувати належне функціонування координаційних рад з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності та використовувати їх як постійний механізм координації органів влади, інститутів громадянського суспільства, закладів освіти, культури, молодіжної інфраструктури, ветеранської спільноти та інших заінтересованих сторін;

3) з урахуванням потреб територіальних громад, районів та областей забезпечувати розроблення, актуалізацію та належне ресурсне забезпечення регіональних і місцевих програм та заходів у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, а також здійснювати оцінювання результатів їх реалізації та охоплення відповідних цільових груп;

4) сприяти співпраці та розвитку інститутів громадянського суспільства, зокрема шляхом надання їм фінансової підтримки на реалізацію проєктів з утвердження української національної та громадянської ідентичності.

Голова Комітету

КОЖЕМ'ЯКІН А.А.

